

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Šalomounové a soudců Mgr. Jitky Lukešové a Mgr. Martina Šebka ve věci

žalobkyně: **Česká republika - Ministerstvo obrany ČR**, IČO 60162694
sídlem Tychonova 1, 160 00 Praha 6

proti
žalované: **Agrotree s.r.o.**, IČO 07095856
sídlem Samota 1254, 334 41 Dobřany
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Miroslavem Silovským
sídlem Karlova 211/5, 301 00 Plzeň

o 291 509,57 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 6. 6. 2023, č. j. 11 C 277/2022-88, ve znění doplňujícího usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 3. 7. 2023, č. j. 11 C 277/2022-93

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. do částky 72 900 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 11,75 % z částky 72 900 Kč od 25. 1. 2022 do zaplacení potvrzuje a do částky 218 609,57 Kč s příslušenstvím se mění tak, že se žaloba zamítá.
- II. Ve výroku III. se mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit na účet České republiky – Okresního soudu Plzeň-jih soudní poplatek ve výši 3 645 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Mertlová.

částku ve výši 77 258,50 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 291 509,57 Kč s 11,75 % zákonným úrokem z prodlení z uvedené částky za dobu od 25. 1. 2022 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.) a dále povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 2 944 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).
2. Proti tomuto rozsudku, ve znění doplňujícího usnesení, se v celém rozsahu odvolala žalovaná, která nesouhlasí se závěrem soudu o tom, že nemá v řízení za prokázané, že by mezi účastníky došlo k dohodě o změně termínu plnění, když tato skutečnost nevyplývá z listinných důkazů ani z výpovědi svědků s výjimkou svědka [REDAKCE] kdy však výpověď tohoto svědka je v rozporu s výpovědi ostatních svědků, neboť nemá oporu v provedeném dokazování. Žalovaná poukázala na rozpor ve výpovědích svědků navržených žalobkyní, tj. svědka [REDAKCE] a svědka [REDAKCE] a nerozumí tomu, na základě čeho soud dovozuje závěr o neexistenci změny termínu plnění. Svědek [REDAKCE] uvedl, že k takové dohodě došlo a tuto sjednával se svědkem [REDAKCE]. Svědek [REDAKCE] uvedl, že svědek [REDAKCE] byl osobou, se kterou žalovaná opravu elektrocentrály řešila. Svědek [REDAKCE] naopak uvedl, že si nic nepamatuje a že vše probíhalo mimo jeho osobu. Pokud svědek žalované [REDAKCE] shodně se svědkem žalobkyně [REDAKCE] tvrdí, že osobou jednající se žalobkyní byl svědek [REDAKCE] je zjevné, že výpověď svědka [REDAKCE] je tendenční a účelová, když tento svoji roli ve věci záměrně neguje. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu žalovaná uvedla, že provedené důkazy ani jednotlivě, ale zejména v jejich vzájemné souvislosti neumožňují vyslovit celkový závěr o neexistenci změny termínu plnění, jak dospěl soud prvního stupně, když osoba, kterou svědek žalované stejně jako svědek žalobkyně označují za tu, která ve věci opravy elektrocentrály aktivně s žalovanou jednala, svoji roli popírá, přičemž ale jiné důkazy v jejich vzájemné souvislosti svědčí o opaku. Shodnou argumentaci žalovaná vyslovila i k závěru soudu o tom, že nemá za prokázané, že by nastala následná nemožnost plnění z důvodu nedostupnosti stykačů na trhu, o níž opakovaně vypověděl svědek [REDAKCE] a tuto skutečnost potvrdil i svědek [REDAKCE]. Přitom právě nedostupnost stykačů byla zásadním důvodem, proč se žalovaná dostala s provedením opravy do prodlení. Žalovaná se neztotožňuje ani se závěrem soudu prvního stupně spočívající v tom, že není důvod pro moderaci smluvní pokuty, kterou žalovaná s přihlédnutím k významu a hodnotě zajišťované povinnosti až do výše škody vzniklé žalobkyni, které žádná nevznikla, navrhla, a to s odůvodněním, že smluvní pokutu ve výši zhruba jedné poloviny ceny díla při prodlení v délce 103 dnů při sjednaném termínu plnění v délce 30 dnů nepovažuje soud prvního stupně za nepřiměřeně vysokou. Soud mimo jiné nevzal v úvahu, že žalovaná přibližně měsíc neměla centrálu k dispozici, když centrála byla v té době v dispozici žalobkyně, stejně jako opravy elektrocentrály v hodnotě 12 000 - 14 000 Kč, které na svůj účet provedla žalovaná, aniž by k tomu byla povinna, stejně jako soud nevzal v úvahu prostou nemožnost sehnat předmětné díly na trhu, a to ani v zahraničí. Zohlednit je třeba i skutečnost, která vyplynula z výpovědi svědka [REDAKCE] že žalobkyně zásadně trvala na faktuře, která bude v položce stykačů obsahovat toliko nové díly, když žalobkyně nepřipustila, aby faktura byla vystavena na díly repasované. Soud prvního stupně tuto skutečnost nereflektoval a nehodnotil. Žalovaná je názoru, že soud prvního stupně nedostal při rozhodování o moderaci soudní pokuty požadavkům vyslovených Nejvyšším soudem v rozhodnutí z dne 11. 1. 2023, č. j. 31 Cdo 2273/2022-162. Žalovaná namítla, že soud prvního stupně své rozhodnutí nezaložil na základním požadavku při úvaze o moderaci smluvní pokuty, a sice neujasnil si, jakou funkci měla daná smluvní pokuta plnit, pak nemohl dojít k rozhodnutí o tom, zda je smluvní pokuta přiměřená a zda může či nemůže být moderována. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání.
3. Žalobkyně v rámci vyjádření k odvolání žalované uvedla, že z provedených listinných důkazů

i výslechu svědků jednoznačně vyplynulo, že předmět plnění – oprava, servisní údržba elektrocentrály Caterpillar měla být žalovanou provedena nejpozději do dne 20. 8. 2021, namísto tohoto termínu žalovaná provedla opravu a předala elektrocentrálu zpět žalobkyni až dne 1. 12. 2021, tedy ocitla se v prodlení v délce 103 dnů. Žalobkyně zpochybnila zjištění z výpovědi svědka [REDAKCE] prezentovanou žalovanou, když naopak se domnívá, že v otázce změny termínu byla výpověď jmenovaného svědka vágní, neboť z ní nevyplývá, že byla učiněna dohoda o změně termínu plnění ze dne 20. 8. 2021 na jiný konkrétní termín. Z výpovědi svědka je zjevné, že údajná komunikace s žalobkyní probíhala ještě před uplynutím sjednaného termínu a v žádném případě z ní není patrná vůle žalobkyně na jakoukoliv změnu doby plnění, ale naopak na dodržení termínu písemně sjednaného ve výzvě k plnění ze dne 17. 6. 2021. Navíc ujednání Rámcové dohody jinou než písemnou formou dohody o změně závazku vylučují, jak vyplývá z jejího článku XIII. odstavec 13.2. Žalobkyně připomněla, že soud prvního stupně po provedení výslechu svědka [REDAKCE] poučil žalovanou o tom, že nemá uzavření konkrétní dohody s žalobkyní o nedodržení termínu za prokázané a je na žalované, aby k tomuto doplnila svá tvrzení a důkazní návrhy, což však žalovaná ve stanovené lhůtě neučinila (v tomto směru odvolací soud poznamenává, že soud prvního stupně nepoučil žalovanou o důsledcích neunesení břemene tvrzení a břemene důkazního). Rovněž žalovaná nedoložila absenci dílů „stykač“ v počtu dvou kusů na trhu, stejně jako neuvedla a neprokázala, kdy tento díl skutečně objednala, když zjistila jeho nedostupnost a jak se ji snažila nahradit. Výběr subdodavatelů jde zcela k tíži žalované a nelze odpovědnost za plnění závazků svých poddodavatelů přenášet na druhou smluvní stranu, to je na žalobkyni. Poukázala na zjištění z výpovědi svědka [REDAKCE] o tom, že namísto dodání nových dvou dílů (dvou kusů stykačů), byla žalovanou provedena pouze jejich repase s cenovým rozdílem 5 - 10 000 Kč za jeden kus, což znamená, že žalovaná takto ušetřila na úkor žalobkyně částku 10 - 20 000 Kč, aniž by tuto skutečnost zohlednila ve vyúčtování ceny plnění. V uvedené souvislosti odkázala na článek VI. odstavec 6.10. Rámcové smlouvy řešící nedostupnost originálního náhradního dílu použitím repasovaného dílu, avšak pouze se souhlasem objednatele, to je osoby povinné za techniku, tento souhlas však nebyl ze strany žalobkyně udělen. Ze strany žalované tak došlo k evidentnímu porušení smluvních podmínek. Žalobkyně namítla, že po žalované nepožadovala provedení žádných víceprací nad rámec sjednané opravy a žalovaná ani žádné takové práce neprovedla a nevyfakturovala. U sankční smluvní pokuty platí, že za porušení smluvní pokutou utvrzené smluvní povinnosti odpovídá dlužník objektivně. Povinností věřitele ze smluvní pokuty je pouze tvrdit a prokázat, že smluvní povinnost byla utvrzena smluvní pokutou v určité výši a následně porušena a dlužník pak nese břemeno tvrzení a důkazní ohledně objasnění okolností, z nichž lze usoudit na nepřiměřenost smluvní pokuty (to je i okolnosti týkajících se výše škody, zavinění či případného naplnění liberačního důvodu). Žádný liberační prvek nebyl v daném případě na straně žalované dán, která jej ani netvrdila a neprokázala. Naopak z dokazování vyplynulo, že žalobkyně sjednala termín plnění s ohledem na termín mezinárodního vojenského cvičení [REDAKCE], konaného v září roku 2021, k jehož logistickému zabezpečení byla elektrocentrála potřebná, v důsledku prodlení žalované s provedením opravy ji však neměla k dispozici a nemohla ji k tomuto účelu použít. Díky laxnímu přístupu žalované k plnění smluvních povinností, sjednaný termín plnění byl překročen několikanásobně. Absence předpokladů vzniku nároku na náhradu škody nemá za následek absenci předpokladů pro vznik nároku na smluvní pokutu, jak i vyplývá z ustanovení § 2048 odst. 1 o. z. a ujednání shodného znění je obsaženo též v článku X. odstavec 5. Rámcové dohody. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil a žalovanou zavázal povinností zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení.

4. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, kterého jeho vydání předcházelo, ve smyslu ustanovení § 212 a následující o. s. ř., přihlédl k obsahu odvolání žalované, k vyjádření žalobkyně, a poté, co zopakoval dokazování slyšením svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] dospěl k závěru, že odvolání žalované je částečně důvodné.
5. Soud prvního stupně z listinných důkazů i ze shodných tvrzení účastníků měl za prokázané,

že dne 23. 6. 2020 byla mezi účastníky uzavřena Rámcová smlouva o dílo, na základě které měla žalovaná zabezpečovat servis, údržbu a opravy techniky dle požadavků žalobkyně, a to na základě předběžného ocenění samostatných dílčích plnění - výzev podepsaných v e-tržišti. Dle článku X. odstavce 10.1. Rámcové smlouvy (již jen „RS“), zaplatí žalovaná žalobkyni v případě každého prodlení s provedením služby v termínu pokutu ve výši 0, 5 % z předpokládané výše plnění uvedené v defekaci za každý započatý den prodlení, a to až do úplného splnění závazku nebo do zániku smluvního vztahu. Dle odstavce 10.4. je smluvní pokuta splatná do třiceti dnů ode dne doručení vyúčtování. Dne 17. 6. 2021 účastníci podepsali Výzvu, ve které byl přesně specifikován předmět opravy, cena díla ve výši 566 038 Kč a ujednán termín plnění do 20. 8. 2021. Na základě předávacích protokolů měl soud za prokázané, že předmětná elektrocentrála byla za účelem opravy předána žalované dne 9. 2. 2021 a žalovaná předala žalobkyni opravenou elektrocentrálu předávacím protokolem ze dne 1. 12. 2021. Fakturou bylo prokázáno, že žalobkyně vyúčtovala žalované smluvní pokutu ve výši 291 503,57 Kč a tato byla doručena do datové schránky žalované dne 14. 12. 2021. Žalované byla dále dne 14. 1. 2022 zaslána předžalobní výzva (bod 5. odůvodnění).

6. Z e-mailové komunikace účastníků soud zjistil, že dne 7. 9. 2021 žalovaná informovala žalobkyni o stavu opravy elektrocentrály tak, že oprava není dokončená, když na trhu není dostupná ovládací technika dle požadavku žalobkyně. Žalovaná proto shání alternativní ovládací techniku, tuto již sehnala, ale čeká na její doručení ze zahraničí s tím, že bude doručena během 2 - 3 týdnů a zapojení bude provedeno do dvou dnů. Soud prvního stupně vyslechl svědka [REDACTED] [REDACTED] zaměstnance žalované a svědka [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] zaměstnance žalobkyně (body 6. - 8. odůvodnění napadeného rozsudku).
7. Soud prvního stupně uzavřel, že mezi účastníky byla uzavřena smlouva o dílo ve smyslu ustanovení § 2586 občanského zákoníku, jejímž předmětem byla povinnost žalované provést opravu a servis elektrocentrály Caterpillar ve lhůtě do 20. 8. 2021 a povinnost žalobkyně zaplatit žalované za dílo cenu ve výši 566 038 Kč. K předání díla žalovanou došlo až dne 1. 12. 2021 a dostala se tak do prodlení v délce 103 dnů. Za prodlení s předáním díla vyúčtovala žalobkyně žalované smluvní pokutu ve výši 291 509,57 Kč, přičemž předmětná faktura byla doručena žalované dne 24. 12. 2021 a třicetidenní lhůta k úhradě faktury tak uplynula dne 24. 1. 2022. Za prokázané soud neměl tvrzení žalované o tom, že by mezi účastníky došlo k dohodě o změně termínu plnění, když toto nevyplývalo z listinných důkazů ani z výpovědí svědků s výjimkou svědka [REDACTED] jehož výpověď je však v rozporu s výpovědí ostatních svědků. Nebylo prokázáno, že by nastala následná nemožnost plnění ve smyslu ustanovení § 2006 o. z., když i při nedostupnosti stykačů na trhu bylo možné opravu dokončit. Soud prvního stupně důvod pro moderaci smluvní pokuty neshledal s odůvodněním, že pokuta ve výši zhruba jedné poloviny ceny díla při prodlení v délce 103 dnů, při sjednaném termínu plnění v délce 30 dnů, nepovažuje za nepřiměřeně vysokou, přičemž vyjádřil přesvědčení, že takové posouzení nároku žalované na snížení smluvní pokuty není v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího soudu, č. j. 31 Cdo 2273/2022-162, ze dne 11. 1. 2023. Rovněž v řízení vyšlo najevo, že prodlení v délce 103 dnů nebylo způsobeno převážně nedostupností stykačů na trhu, jak původně žalovaná tvrdila. Z uvedených důvodů soud plně stupně žalobě vyhověl a žalovanou zavázal povinností zaplatit žalobkyni smluvní pokutu ve výši 291 509,57 Kč včetně zákonného úroku z prodlení. O nákladech řízení rozhodl soud dle úspěchu ve věci.
8. Odvolací soud znovu vyslechl svědky [REDACTED] a [REDACTED] navržené žalobkyní a svědka [REDACTED] k návrhu žalované, neboť shledal námitku žalované o nesprávném hodnocení výpovědí těchto svědků soudem prvního stupně důvodnou.
9. Z výpovědi svědka [REDACTED] odvolací soud zjistil, že pracoval u žalobkyně v pozici [REDACTED], u zadání opravy elektrocentrály dle RS o dílo uzavřené mezi účastníky řízení nebyl. Potvrdil, že elektrocentrála nefungovala „přes motor“ a že u jednání s žalovanou byl svědek [REDACTED]. Svědek [REDACTED] žádal po žalované kalkulaci a v té souvislosti věc řešil papírově, kontroloval

soulad se smlouvou. Přiznal, že komunikoval s žalovanou e-mailem, ale i telefonicky s tím, že jednání trvala dlouho. Když mělo dojít k předání elektrocentrály jako předmětu díla ze strany žalované, byla řada výmluv a bylo žádáno o prodloužení termínu plnění s tím, že díly potřebné k opravě elektrocentrály nebyly k dispozici a čeká se na jejich dodávku ze zahraničí a také na „revizáka“.

10. Svědek [REDACTED] vypověděl, že nekomunikace žalované byla jedinečná, elektrocentrála po převozu nespĺňovala požadavky, následovalo reklamační řízení, jehož výsledek neznal, neboť věc po něm převzal [REDACTED] a další nadřízení. Změna termínu dohodnuta nebyla. V průběhu zakázky byla elektrocentrála odvezena od žalované v září 2021 v souvislosti s plánovaným cvičením [REDACTED] a potvrdil, že svědek [REDACTED] byl uživatelem elektrocentrály a vedl první jednání s technikem žalované.
11. Svědek [REDACTED] svoji pozici ve věci opravy elektrocentrály nejdříve označil slovy „byl jsem posledním kolem u vozu“ s tím, že poslouchal jen rozkazy. Úkolem svědka bylo elektrocentrálu odvézt a přivést. Současně potvrdil, že byl jejím uživatelem, to je jejím provozovatelem. S žalovanou o opravě nejednal, ale přiznal, že svědka [REDACTED] vystupujícího za žalovanou zná, jednal s ním při předání a odvozu elektrocentrály. Věděl, co je předmětem opravy, nefungoval „záskok“ s tím, že když elektrocentrálu odvezl od žalované do [REDACTED] zjistil, že nefunguje. Předmětem opravy byly nějaké kabely, stykače a nebyla vypracována revizní zpráva s tím, že průběh opravy komunikoval svědek [REDACTED] byť věděl, co se řešilo (přístup kabelů ...), ale řešila to logistika. Svědek potvrdil, že za předmětnou elektrocentrálu byl odpovědný, byl zapsán i v provozním sešitu.
12. Z výpovědi svědka [REDACTED] vyplynulo, že žalovaná měla s žalobkyní uzavřenou RS na opravy elektrocentrál. Elektrocentrála byla v žalostném stavu, a proto se účastníci dohodli, že až nebude potřeba v [REDACTED] že bude zrekonstruována, na čemž se dohodli se svědkem [REDACTED] ústně. Následovala specifikace rozsahu oprav a ceny. Elektrocentrála byla přivezena do provozovny na [REDACTED] někdy na podzim a až v květnu následujícího roku žalobkyně iniciovala její opravu. Mezi zasláním rozpisu žalovanou a upřesněním požadavku žalobkyně byla prodleva asi jednoho měsíce, až poté bylo definitivně rozhodnuto o opravě elektrocentrály. Bylo zjištěno, že stykače jsou na hranici životnosti, nebyly však momentálně k dispozici s ohledem na covidová opatření oproti době, kdy byly naceněny k žádosti žalobkyně. Svědek se se svědkem [REDACTED] dohodl, že žalobkyně elektrocentrálu v té době nepotřebovala, na opravu nespěchala, ale požadovala, aby byla po celou dobu funkční. Žalovaná pro nedostupnost stykačů tedy ponechala v elektrocentrále původní tak, aby byla zajištěna její funkčnost, a poté bylo se svědkem [REDACTED] dohodnuto, že budou stykače „zrepasovány“, neboť nebyly na trhu. Svědek [REDACTED] potvrdil, že komunikace s žalobkyní byla zdlouhavá, protože svědek [REDACTED] musel čekat na schválení všech kroků nadřízenými. Svědek [REDACTED] žádal funkční elektrocentrálu kvůli cvičení, které bylo asi v říjnu, pak byla elektrocentrála opravena, ale v té době ještě přibyl požadavek ohledně přístupu kabelů. Požadavek žalobkyně na udržování elektrocentrály ve funkčním stavu vylučoval provedení repase stykačů, kterou prováděl jiný subjekt, a trvala asi tři týdny. V závěru bylo jednání zaměstnanců žalobkyně šikanózní, když opakovaně žádali například doplnění některých údajů do revizní zprávy, žalobkyně vznesla požadavek na umístění zásuvek, který byl řešen na počátku, ale až v průběhu zakázky byl ještě zvýšen jejich počet. Svědek vyjádřil úvahu, že pokud by se komunikovalo mezi účastníky jen písemně, patrně by oprava nebyla dosud provedena. Elektrocentrála byla předána prostřednictvím svědka [REDACTED] na přelomu listopadu a prosince. Svědek popsal průběh reklamačního řízení po předání elektrocentrály žalobkyni, kdy došlo k pochybení na straně žalobkyně.
13. Obsah smlouvy o dílo ve vztahu k jeho předmětu a ujednání smluvní pokuty je srozumitelný a určitý, v tomto ohledu nebylo ani jednou ze stran ničeho namítáno (Rámcová dohoda o dílo uzavřená na opravy a servisní údržbu elektrocentrál Caterpillar). Sankce spočívající ve smluvní pokutě za prodlení s provedením služby v termínu, jak vyplývá z článku X. bodu 10.5., má

charakter sankční (povinnost uhradit smluvní pokutu bez ohledu na to, zda a v jaké výši vznikla druhé smluvní straně škoda, která je vymahatelná samostatně vedle smluvních pokut a úroku z prodlení v plné výši). Nebylo sporu ani o sjednání termínu plnění do 20. 8. 2021, a ani o ceně za dílo ve výši 566 038 Kč včetně DPH (výzva č. 2 k dílčímu plnění z Rámcové dohody ze dne 17. 6. 2021). Nebyla ani sporná skutečnost, že elektrocentrála byla předána žalobkyní k opravě prostřednictvím svědka [REDAKCE] dne 9. 2. 2021 a žalovanou předána žalobkyni po opravě prostřednictvím svědka [REDAKCE] dne 1. 12. 2021. Odvolací soud pro stručnost odkazuje na skutkový závěr soudu prvního stupně z uvedených listinných důkazů a dalších listin promítnutý pod body 5. a 11. odůvodnění napadeného rozsudku, se kterým se ztotožňuje. A pouze doplňuje, že sice v souladu s Rámcovou dohodou ujednána změna termínu ve smyslu jeho prodloužení, tedy písemnou formou nebyla, nicméně neformálně byla žalobkyně na komplikace týkající se dodržení termínu žalovanou upozorněna, a to jak v rámci email komunikace, tak telefonicky. E-mail ze dne 7. 9. 2021 potvrzuje, že žalovaná vysvětlila žalobkyni důvody prodlení spočívající v zajištění ovládací techniky, a email ze dne 27. 9. 2021 adresovaný svědkem [REDAKCE] žalované pak to, že se žalobkyně s důvody seznámila.

14. Odvolací soud hodnotil funkci sjednané sankce spočívající ve smluvní pokutě, již je sankce za prodlení, konkrétní okolnosti s přihlédnutím ke zjištěné funkci smluvní pokuty, a to známé již v době sjednání smluvní pokuty, ale i okolnosti, které byly dány při porušení smluvní povinnosti a okolnosti nastalé později za předpokladu, že mají v samotném porušení smluvní povinnosti původ, při vědomí přelomového rozsudku Nejvyššího soudu ze dne. 11. 1. 2023, sp. zn. 31 Cdo 2273/2022. V těchto souvislostech hodnotil přiměřenost smluvní pokuty, když jak již bylo shora uvedeno, shledal spíše sankční charakter sjednané smluvní pokuty mezi účastníky řízení, a to vše s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti. Z provedeného dokazování dle přesvědčení odvolacího soudu nevyplynulo, že by v době uzavírání Rámcové smlouvy o dílo ve znění Výzvy k dílčímu plnění, spočívajícím v opravě elektrocentrály, byly dány okolnosti, které by mimořádně zvyšovaly zajišťovanou povinnost. Svědci [REDAKCE] a [REDAKCE] takovou mimořádnost nepotvrdili. Výpovědi svědka [REDAKCE] o jehož věrohodnosti odvolací soud neměl důvod jakkoli pochybovat, bylo prokázáno, že elektrocentrála byla po dobu, kdy nebyly k dispozici stykače potřebné pro provedení opravy, udržována dle požadavku žalobkyně ve funkčním stavu. Svědek [REDAKCE] potvrdil, že elektrocentrála byla pro účely cvičení [REDAKCE] v září roku 2021 od žalované v průběhu opravy odvezena, a poté vrácena zpět žalované. Žalobkyně ani žádné mimořádné skutečnosti netvrdila. V kontextu hodnoty a významu zajišťované povinnosti zastává odvolací soud názor, že sjednaná smluvní pokuta je v daném případě nepřiměřeně vysoká, a tudíž ji lze moderovat.
15. Citovaným rozhodnutím se Nejvyšší soud odklonil od své dosavadní a ustálené rozhodovací praxe ohledně posuzování přiměřenosti smluvní pokuty a její modrace a přijal nový postup spočívající v tom, že pokud se soud zabývá konkrétními okolnostmi s přihlédnutím ke zjištěné funkci smluvní pokuty, vezme zřetel na všechny okolnosti konkrétního případu a nově zohlední okolnosti, které byly dány při porušení smluvní povinnosti a okolnosti nastalé později, mají-li v samotném porušení smluvní povinnosti původ. Pokud jde o okolnosti, které byly dány v řešené věci při porušení smluvní povinnosti a které vedly k prodlení žalované, pak odvolací soud zohlednil podíl žalobkyně (jejích zaměstnanců) na prodlení žalované spočívající v jejím jednání, které bylo nekonstruktivní, zdlouhavé, jak potvrdil i svědek [REDAKCE] který plnil rozkazy svých nadřízených a všechny své kroky musel mít schválené. Nepochybně je, že zakázka žalobkyně byla zadána v době covidových opatření a odvolací soud uvěřil svědku [REDAKCE] že v období, kdy byla zakázka žalobkyní konkretizována výzvou ze dne 17. 6. 2021, součástka potřebná k opravě elektrocentrály (tzv. stykače) nebyla právě z důvodů tehdejších omezení k dispozici na trhu a byly problémy s jejím dodáním. Nelze přehlédnout ani tu skutečnost, že, ač byla elektrocentrála dodána žalobkyní k opravě žalovanou již počátkem února roku 2021, ke specifikaci zakázky došlo s více jak čtyřměsíčním odstupem Výzvou z června roku 2021, což poukazuje i na význam zakázky, respektive zajišťované povinnosti sankcí spočívající ve sjednané smluvní pokutě. Z provedeného

dokazování opakováním výsledku svědkům odvolací soud nabyt přesvědčení, že s ohledem na specifika komunikace předmětné zakázky nelze žalované vytýkat, že i když byla v Rámcové smlouvě dohodnuta její písemná forma, volila pro komunikaci formu ústní, přičemž stejným způsobem jednala i žalobkyně, jak potvrdil svědek [REDACTED]

16. Odvolací soud tudíž nesouhlasí s hodnotícími úvahami a závěry soudu prvního stupně týkajících se výpovědi svědků, když výpověď svědka [REDACTED] vyzněla zjevně účelově a vyhýbavě, neboť před soudem prvního stupně vypověděl, že si na záležitosti týkající se zakázky nepamatuje, přestože byl k jednání s žalobkyní zplnomocněn, jak potvrdil svědek [REDACTED] jako jeho nadřízený a jak rovněž vyplývá i z listinných důkazů (Rámcová smlouva o dílo, předávací protokoly). Před odvolacím soudem svoji výpověď uvedl tím, že byl v dané věci „poslední kolem u vozu“, současně pak v průběhu výsledku přiznal, že byl za předmětnou elektrocentrálu v rámci zakázky odpovědný, byl i zapsán v provozním sešitu a měl znalost detailů prováděné opravy. Naopak výpověď svědka [REDACTED] jednajícího za žalovanou vyzněla pro odvolací soud věrohodně a z jeho výpovědi také proto soud vycházel. Po částečném zopakování dokazování odvolací soud již žalovanou dle ust. § 118a odst. 1,3 o. s. ř. nepoučil, vědom si bodu 62. odůvodnění citovaného rozsudku Nejvyššího soudu z 11. 1. 2023 o nesení břemene tvrzení a břemene důkazního, neboť jím bylo učiněno skutkové zjištění k závěru o nepřiměřenosti smluvní pokuty v dostatečném rozsahu.
17. S ohledem na shora uvedené dílčí závěry odvolací soud shledal podmínky pro moderaci smluvní pokuty, a to na částku 72 900 Kč odpovídající jedné čtvrtině smluvní pokuty uplatněné žalobkyní, kterou považuje za zcela přiměřenou a odrážející skutkový stav věci, kdy tímto nijak současně nebagatelizuje podíl žalované na jejím prodlení s předáním zakázky. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně co do částky 72 900 Kč s odpovídajícím zákonným úrokem z prodlení jako věcně správný dle § 219 o. s. ř. potvrdil a ve zbytku co do částky 218 609,57 Kč odpovídající rozdílu částky žalobou uplatněné a částky přiznané spolu s příslušenstvím změnil tak, že žalobu zamítl, v souladu s ustanovením § 220 odstavec 1 písmeno b) o. s. ř. (výrok I.).
18. Odvolací soud částečně rozsudek soudu prvního stupně změnil a částečně potvrdil, proto znovu rozhodl ve smyslu stejné § 224 odst. 2 o. s. ř. o nákladech řízení i před soudem prvního stupně, a to v souladu s ustanovením § 142 odst. 2 o. s. ř., to je dle kritéria úspěchu ve věci. Žalovaná má při částečném neúspěchu nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 50 %, přičemž za řízení před soudem prvního stupně, stejně jako za řízení před soudem odvolacím, nárok na zaplacení částky ve výši 77 258,80 Kč, sestávající se z odměny za 6,5 úkonu právní služby po 9 500 Kč, to je 61 750 Kč, ze sedmi režijních paušálů po 300 Kč, to je 2 100 Kč a 21 % DPH ve výši 13 408,50 Kč (vyhláška č. 177/1996 Sb. a ustanovení § 137 odst. 3 o. s. ř.). V součtu nákladů řízení za oba stupně by při 100% úspěchu měla žalovaná nárok na náhradu ve výši 154 517 Kč, 50 % úspěchu pak odpovídá částka 77 258,50 Kč, přičemž v podrobnostech odvolací soud odkazuje na vyúčtování nákladů řízení zaslané žalované odvolacímu soudu dne 9. 2. 2024, které shledal věcně správným. Žalobkyně je proto povinna zaplatit žalované k rukám jejího zástupce v obvyklé třídní lhůtě, počínaje právní mocí tohoto rozsudku částku 77 258,50 Kč (výrok III.).
19. Odvolací soud s ohledem na výsledek řízení odpovídající povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 72 900 Kč, znovu rozhodl i o povinnosti žalované zaplatit na účet České republiky – Okresního soudu Plzeň-jih soudní poplatek (§ 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb.), a to ve výši 3 645 Kč, rovnající se 5 % z uložené částky k zaplacení v souladu se Sazebníkem soudních poplatků, a to rovněž v obvyklé třídní lhůtě, počínaje právní mocí tohoto rozsudku. (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla

vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Plzeň 8. února 2024

JUDr. Jana Šalomounová v. r.
předsedkyně senátu